

*Всесвітня служба «Українське телебачення і радіомовлення»
Company «Ukrainian Television and Radio World Service»*

Інтерв'ю з зарубіжними дипломатами Interview with the foreign diplomats

Фелікс Леон КАРБАЛЬО,

Надзвичайний і Повноважний посол Республіки Куба в Україні

— Про Кубу, її жителів та дипломатичні відносини України та Куби нам розповість Надзвичайний і Повноважний посол Куби в Україні сеньйор Фелікс Леон Карбальо. Вітаю, пане Посол! Цього року відносинам між нашими державами виповнилось 20 років, але я знаю, що вони налічують значно більше часу. Розкажіть про основні історичні віхи історії взаємин України та Куби.

— Найголовніше, на мій погляд, що за цей час і за період, який був до цього за Радянського Союзу між нашими країнами були найтепліші відносини, ми співпрацювали у всіх сферах: в економіці, політиці, культурі, сфері охорони здоров'я. Найбільш радісним є те, що ці дружні відносини, які склались у ті часи, збереглись і дотепер. Звичайно, для нас це дуже важливо, як кажуть у вас, у наших відносинах немає чорних та білих плям. У нас все прозоро, радісно та дружньо. І тому до 20-річчя встановлення дипломатичних відносин ми підійшли із гарним настроєм та із бажанням примножити результати нашої співпраці у всіх галузях.

— *Пане Посол, у жовтні 2011 року Президент України Віктор Янукович відвідав Кубу. На Ваш погляд, чи можна назвати сучасні взаємини України та Куби «весною» відносин?*

— З приходом Президента України Віктора Януковича до влади відносини наших країн вийшли на новий рівень. Відбулись перші візити на рівні заступників міністрів України, потім до нас завітали міністри України, зокрема міністр закордонних справ Костянтин Грищенко, який відвідав Кубу у грудні. За місяць до цього очолив Міжурядову комісію у Кубі тодішній заступник глави уряду. І після цього у лютому до нас, я вже кажу до нас в Україну, приїхав міністр закордонних справ Куби, а в жовтні прибув Президент. Звичайно, візит Президента став сильним імпульсом для розвитку наших двосторонніх відносин. Тоді було підписано ряд угод, які ми сьогодні намагаємось реалізувати, я думаю, що основу закладено.

— *Ви сказали, що було підписано ряд угод, а яких сфер економіки вони стосуються?*

— Між нашими країнами було підписано Угоди про співпрацю у галузях транспорту, охорони здоров'я, освіти, науки і спорту. Були й інші, але ці найбільш значущі.

— *Наприкінці лютого цього року Україну відвідав заступник глави міністрів Куби Маріно Мурільйо і в результаті перемовин було досягнуто домовленість про будівництво медичного центру спільними зусиллями України та Куби. Розкажіть про цей проект.*

— Цей проект має давню історію, ще під час візиту нашого міністра закордонних справ у лютому минулого року. Тоді прем'єр-міністр України Микола Азаров запропонував нам створити центр для використання наших передових технологій у лікуванні онкозахворювань. На Кубі нашими зусиллями із різних інститутів шляхом біоінженерії та біотехнологій отримали ряд терапевтичних вакцин, зокрема від раку горла, легенів, мозку. Звичайно, це дуже зацікавило українську сторону і тоді ми почали працювати у цьому напрямі. Під час візиту заступника Глави Уряду пана Мурільйо мова йшла і про просування цього проекту.

— *Які саме реформи сподобались кубинському уряду?*

— У минулому році наш уряд обговорив ряд головних напрямів соціально-економічного розвитку нашої країни. Ми удосконалюємо нашу соціальну та економічну модель. Звичайно,

ми вважаємо, що головним для нас є планування економіки, але визнаємо і закони ринку. І в цій актуалізації нашої моделі є елементи ринкової економіки. Ми надаємо більше можливостей приватному сектору, вирішили створювати кооперативи у різних сферах економіки. Але є один головний принцип — не дозволити великої концентрації капіталу в одних руках і, звичайно, держава контролюватиме економічні та соціально-економічні процеси. Є ще один важливий принцип — жоден кубинець не має постраждати від цієї актуалізації нашої системи, жоден житель не може залишитись без допомоги держави, люди не мають страждати. Не може іти мови про так звану шоккову терапію, це виключено з наших правил. Якщо ми хочемо зберегти суверенітет і незалежність, ми повинні йти повільним темпом та не дозволити собі помиляться. Це основні принципи нашої сучасної реформи.

— *Кубинська політика справді дбає про кожного кубинця. І в Україні зараз Президент ініціював ряд соціальних реформ. Як Ви вважаєте, чи може бути український досвід корисним для Куби?*

— Я думаю, що низка зустрічей з Президентом України Віктором Януковичем та прем'єр-міністром Миколою Азаровим допоможуть прийняти нам правильне рішення.

— *Куба дуже допомагає підтримувати здоров'я українців, зокрема дітей. У цьому році виповнюється не тільки 20 років відносинам між нашими країнами, а й 20 років із започаткування програми допомоги дітям Чорнобиля на Кубі. Розкажіть про історію створення цього Фонду.*

— Коли у вас трапилась така біда, ми вирішили, що повинні неодмінно допомогти вашій країні, і в першу чергу українським дітям. Тоді наш Президент Фідель Кастро порадився із нашими міністрами та, звичайно, запитав у мешканців нашої країни та кубинських дітей, чи можуть вони віддати свій найкращий оздоровчий табір для українських дітей. Ні в кого не виникло заперечень, усі вирішили, що так, це необхідно зробити. І з того часу українські діти постійно приїжджають на Кубу, хто на півтора місяці, хто на чотири. А були і такі, хто перебував на Кубі кілька років. Спочатку до нас приїздили дуже хворі діти, які потребували серйозної медичної допомоги. Ми робили все від нас залежне. Треба зазначити, що рівень медичного обслуговування на Кубі досить високий: ми допомогливилікувати ду-

же багато дітей, зокрема, було зроблено операції з пересадження кісткового мозку, на нирках та багато інших. Приїздили онкохворі діти та діти із ДЦП, ми намагалися допомогти усім. Було зроблено багато операцій, які допомогли повернути здоров'я українським дітям. Ми вважали, що маємо віддячити Україні, оскільки протягом багатьох років ваша країна допомагала нам. Приїздили ваші спеціалісти, вчили нас працювати із технікою, яка постачалась на Кубу. У вас навчалось кілька десятків тисяч молодих людей, які зараз є основою нашої науки та економіки. І, звичайно, ми були дуже вдячні українському народу за уся цю допомогу, яку він надавав і тому ми із великою радістю та із відкритим серцем допомагали протягом 21 року українським дітям.

— *А як наразі відбувається реалізація цієї програми?*

— Зараз ми запропонували українській стороні дещо змінити форму реалізації цієї програми і перейти на компенсаційну систему її надання. Тобто планується, що український уряд зможе частково компенсувати витрати на лікування хворих дітей, оскільки Куба значно постраждала у результаті світової кризи.

— *Ви вже багато років перебуваєте в Україні, що Вам найбільше подобається, може, є якісь улюблені місця?*

— Для мене головне в Україні — її народ, її люди. Ваш народ дуже схожий із нами за духом, ментальністю, ми швидко знаходимо спільну мову. Навіть під час першої зустрічі ми легко відшукуємо цікаві теми для спілкування. Звичайно, це дуже приємно. А також дуже подобаються ваші міста. От Київ — прекрасне місто із давньою, багатою історією, тому тут можна постійно щось відкривати для себе, дізнаватись щось цікаве.

— *Під час візиту Президента Януковича до Куби в Гавані відбувся україно-кубинський бізнес-форум. Яких домовленостей вдалось досягти під час цього форуму, які проекти, можливо, започаткували?*

— Наразі ми перебуваємо на стадії втілення в життя тих домовленостей, які було досягнуто на Кубі під час візиту вашого Президента Віктора Януковича, деякі з них уже втілюються в життя. Зараз тривають переговори про те, щоб закупити українські літаки, і для нас це дуже важливо. Це, звичайно, означає збільшення потоків туристів до нашої країни. Ми також активно працюємо із модернізацією вантажного транспорту, зокрема

і з українським КРАЗом. А також наші спеціалісти працюють у сфері модернізації українських тракторів. Ми ведемо переговори і збираємось розпочати закупівлю кількох сотень вагонів для нашої транспортної сфери, ми збираємось придбати українські вагони як для вантажних, так і для пасажирських перевезень. Ну і, звичайно, проекти у сфері медичного обслуговування та виробництва медпрепаратів. Незабаром планується візит делегації українських підприємців, які мають відвідати родовища, де видобувають мідь. Також ми радо запрошуємо ваших підприємців до співпраці та капіталовкладень у розвиток нашої туристичної сфери. На Кубі дуже гарний сервіс для туристів, ми будуємо хороші готелі, до того ж будуємо їх швидко. Хотілося б, аби українські інвестори також були присутні у розвитку такого перспективного напрямку діяльності.

— *А як щодо перспективи створення прямого авіарейсу Київ–Гавана?*

— Ми б хотіли, це наша і моя особиста мрія збільшити кількість українських туристів на Кубі втричі. Звичайно, я розумію, що цього можна досягти лише за умови функціонування прямого рейсу між нашими країнами. Так, зараз тривають переговори щодо налагодження прямого сполучення, зокрема, ми мали розмову із цього приводу та провели переговори із компанією Аеросвіт щодо здійснення цього проекту. Отож ми сподіваємось, що наприкінці цього року прямий рейс, який сполучить Київ та Гавану, стане реальністю.

— *Пане Посол, дуже дякую за Вашу цікаву розповідь.*

Розмову веда **Анна Костюченко**,
ведуца програми «Україна дипломатична»

Felix Leon CARBALLO,

*Extraordinary and Plenipotentiary Ambassador
of Cuba to Ukraine*

– Senor Felix Leon Carballo, Extraordinary and Plenipotentiary Ambassador of Cuba to Ukraine, will tell us about Cuba, its inhabitants and diplomatic relations between Ukraine and Cuba. How do you do, Mr. Ambassador. This year we celebrate the 20-th anniversary of the relations established between the two states, however I am sure they are much longer in time. Please, tell us about the major historical milestones in the relations between Ukraine and Cuba.

– Most importantly, in my opinion, is that during this time and the previous period under the Soviet Union the warmest relations existed between our countries. We cooperated in all areas: the economy, politics, culture, and health protection. Most pleasant is that friendly relations formed in those days have been preserved till now. Naturally, for us it is very important, as you put it, our relations have no black and white spots. Everything is transparent, cheerful and friendly with us. And therefore the 20th anniversary of diplomatic relations establishing is met by us in good humor and with the desire to increase the results of our cooperation in all fields.

– Mr. Ambassador, in October 2011 Viktor Yanukovich, President of Ukraine, visited Cuba. How do you think, can the present relations between Ukraine and Cuba be called the ‘spring’ of relationship?

– When President of Ukraine Viktor Yanukovich took power the relations between our countries reached a new level. The first visits at the level of Deputy Ministers of Ukraine took place; then Ukrainian ministers visited us, including Foreign Minister Kostyantyn Hryshchenko, who visited Cuba in December. A month earlier, the then Deputy Prime Minister chaired the Intergovernmental Commission in Cuba. And then, in February Minister of Foreign Affairs of Cuba visited Ukraine, and in

October the President paid a visit. Of course, the President's visit has become a strong impetus for the development of our bilateral relations. A package of agreements was signed then and we are now trying to implement them, so, I think the foundation was laid.

– *You said a package of agreements was signed, and which sectors of the economy they relate?*

– The Agreements on cooperation in the fields of transport, health protection, education, science and sports were signed between our countries. There were the others, but these are the most important.

– *At the end of February this year Marino Murillo, Deputy Head of Ministers of Cuba, visited Ukraine. In the result of negotiations it was agreed upon to build a medical center jointly by Ukraine and Cuba. Tell us about this project.*

– This project has a long history, since the visit of our Minister of Foreign Affairs in February last year. Then Mykola Azarov, Prime Minister of Ukraine, suggested that we build a center to apply our advanced technologies in cancer treatment. Our efforts in Cuba resulted in receiving from various institutions through bioengineering and biotechnologies a number of therapeutic vaccines to cure cancer of throat, lungs and head. Naturally, this interested greatly the Ukrainian party and then we started working in this direction. During the visit of Deputy Prime Minister Mr. Murillo we talked about the progress of this project.

– *What specific reforms the Cuban government liked?*

– Last year in Cuba our government discussed a number of major directions for socio-economic development of our country. We are improving our social and economic pattern. Of course, we believe that to plan the economy is important for us, but we recognize the market laws as well. In this update of our pattern there are market economy component. We provide more opportunities for the private sector; have decided to form cooperatives in various fields of economy. However, there is one basic principle – do not let great concentrations of the capital and, of course, the state will monitor the economic and socio-economic processes. There is another important principle – no one Cuban has to suffer from this update of our system, no resident can remain without governmental assistance and people do not have to suffer. The so-called shock therapy is excluded; it is our rule. If we want

to preserve our sovereignty and our independence, we must go slow pace and not afford to make a mistake. These are the basic principles of our modern reform.

– *Cuban politics really cares about every Cuban. And Ukraine's President has instituted a number of social reforms. Do you think this Ukrainian experience can be helpful for Cuba?*

– I think the number of meetings with President of Ukraine Viktor Yanukovich and Prime Minister Mykola Azarov will help us to make the right decision.

– *Cuba really helps to maintain the health of Ukrainians, including children. This year marks not only the 20 years' relations between our countries, but also 20 years since the program of assistance to Chernobyl children in Cuba was launched. Tell us about the history of this Foundation development.*

– When you suffered this great misfortune, we decided by all means to assist your country and Ukrainian children first of all. Then our President Fidel Castro consulted our ministers and, of course, asked the residents of our country and Cuban children if they could give their best recreation camp for Ukrainian children. No one made an objection; everybody agreed it should be done. Since that time Ukrainian children permanently come to Cuba either for six weeks or four months. There were some children who stayed in Cuba for several years. Originally very sick children came to us, they needed serious medical treatment. We did everything we could. It should be noted that the level of health care in Cuba is quite high and we helped to cure many children, including surgery of the bone marrow, kidneys, and many others. Oncology patients and ICP children came, we tried to help everybody. Many surgical interventions were made; they helped Ukrainian children to restore their health. We thought we should repay Ukraine because your country had helped us for years. Your specialists came and taught us to work with machinery exported to Cuba. You trained tens of thousands of young people who are now the backbone of our science and economics. And of course, we were grateful to Ukrainian people for all this assistance rendered and therefore were assisting Ukrainian children with great pleasure and open heart during 21 years.

– *What about this program implementation at present?*

– At present we have suggested the Ukrainian party to slightly change the shape of this program implementation and shift to the

compensation system of its rendering. It is planned that Ukrainian government would partially reimburse for the costs of treating sick children, since Cuba has suffered greatly as the result of the global crisis.

– *You have stayed in Ukraine for many years, what do you like best; do you have any favorite places?*

– For me the main thing in Ukraine is its nation, its people. Your people are very similar to us by spirit, mentality, we quickly find common language. Even during the first meeting we easily find interesting topics to communicate. Of course, it is very pleasant. I also like your cities. Take Kyiv for example – a beautiful city with ancient rich history – therefore there is always something to discover, learn interesting things.

– *Well, coming back to cooperation between our countries. During President Yanukovich's visit to Cuba a Ukrainian-Cuban business forum was held in Havana. What arrangements were managed to make during the forum, which projects have been launched?*

– Now we are at the stage to implement the arrangements made during the visit of your President Viktor Yanukovich to Cuba, some of them have already been implemented. At present we negotiate purchasing Ukrainian airplanes, it is very important for us. Naturally, this means the grown flow of tourists to our country. We are also actively working to upgrade freight transport, particularly with Ukrainian KrAZ. Our specialists are also involved in upgrading Ukrainian tractors. We are negotiating and are going to start purchasing several hundreds of carriages for our transportation area; we are going to acquire Ukrainian wagons for freight and for passenger transportation. And, of course, the projects in the field of health service and pharmaceuticals production. Soon a delegation of Ukrainian businesspersons will come to Cuba to see copper mining deposits. We also sincerely invite your businesspersons for cooperation and investment in the development of our tourist industry. Cuba has very good service for tourists; we build nice hotels and build them quickly. I would like Ukrainian investors take part in the development of this promising operation direction.

– *What about the prospects for Ukraine-Cuba direct air flight?*

– We would like to have it; this is our and my personal dream to increase thrice the number of Ukrainian tourists to Cuba. Of course, I understand that this can be achieved only if direct air flight between the two countries is open. At present negotiations are pursued to establish through service between our countries, we talked about it and negotiated with «Aerosvit» Company to implement this project. Therefore we hope that at the end of this year direct air flight to connect Kyiv and Havana will become a reality.

– *Mr. Ambassador, thank you very much for your interesting narration.*

Interviewed by **Anna Kostyuchenko**,
link lady of the «Diplomatic Ukraine» program